

מתמחה תחת אש/ יניב אשרניצקי

"שני בלוני נפץ נצפו מעל שטח בית הספר. אנא גלו ערנות!"

הודעה שגרתית שכזו, אחת מיני רבות שקיבלנו במהלך השנה, ההודעה הראשונה שפותחת את הבוקר ביחד עם הקפה.

כל חיי גרתי בעוטף עזה. כאן נולדתי, בדשאים של הקיבוץ השתובבתי ושיחקתי, אפילו את השירות הצבאי העברתי בטווח הטילים והמרגמות. אך שום דבר לא הכין אותי לרגע שבו אעמוד מול כיתתי לבוקר של חינוך, ובמקום לדבר על בר המצווה המתקרבת של אחד מתלמידי, נעסוק בבלוני הנפץ שנצפו בשמיים ובשלל השריפות שפקדו את האזור בימים שקדמו. העשן הסמיך משדות החיטה הבורעים מגיע היישר לבתי התלמידים והמחנק מורגש היטב.

לא פשוטה היא עבודת המורה והמחנך. שגרת העבודה הכוללת בתוכה הכנת מערכי שיעור והעברתם לכיתה, בדיקת מבחנים, שיחות עם תלמידים והוריהם, ועדות פדגוגיות ועוד שלל משימות ומטלות. וקשה עוד יותר היא עבודת המורה המתמחה. לכל חוויה שכזו יש טעם של פעם ראשונה, כל הערת משמעת לתלמיד מלווה בחששות ותהיות האם זה הדבר הנכון, ושיחות עם הורים עד לאמצע הלילה מסרבות לתת ליום הנוכחי להיגמר ולבא אחריו להתחיל. וכשכל זה מתבצע במציאות חיים לא יציבה, הרי שהמשימה הופכת למאתגרת יותר.

"פיקוד העורף מודיע שיש לפנות את כל בית החינוך בחצי השעה הקרובה. ההודעה נכונה לתלמידים ולמורים. ההסעות ייצאו בשעה 15:00 לכל היישובים".

להודעה שכזו יש רק משמעות אחת-הסלמה. ולא שזרה לנו המילה הסלמה, הרי בשנה שחלפה עברנו מספר סבבים קצרים שבהם שני הצדדים יורים, התושבים מסתגרים בבתיהם, מתחפרים עמוק בין כותלי הממ"ד, מקווים שרעש ההפגזות ישכח לקראת הלילה, שיוכלו לישון קצת. אך הודעה שכזו, לפנות במייד את בית הספר טרם התקבלה. התחושות קשות, האווירה היא אווירת מלחמה. יש הרגשה שהפעם, בניגוד לפעמים אחרות, עומד לקרות משהו גדול.

אני מגיע לאסוף את הבת שלי מהגן כשלפתע תופסת אותנו האזעקה. המיגונית רחוקה קצת יותר מדי... ובסוף מגיעים. בתוכה מצטופפים הורים וילדים קטנים, שרים שירים ומשחקים משחקים, מעבירים את הדקות עד שייגמרו הפיצוצים והסכנה תחלוף. משלבים קצת כיף בתוך הכאוס.

ובערב, הטלפון עובד שעות נוספות, שיחות והתכתבויות עם תלמידיי, לראות שכולם בסדר, לוודא מי מרגיש מצוקה וצריך עזרה, שיחות מהורים שמודיעים ש"אנחנו נסענו למרכז. נחזור כשיירגע". ברקע מדברים המחנכים בינם לבין עצמם, מחפשים מזור אחד אצל השני, מבקשים לחלוק את הקושי. במהלך כל הערב והלילה הצבא מפגיז והאויב תוקף. אזעקות נשמעות כל כמה דקות. קשה לישון. המתח רב. הולכים לישון בידיעה שמחר לא יתקיימו לימודים, הרי מי יכול ללמוד במצב שכזה. ובבוקר?

"במהלך הלילה הושגה הסכמה על הפסקת אש. הלימודים בכל מוסדות החינוך יתקיימו כסדרם".

אוי כמה שזה מכעיס! הלכתי לישון בידיעה שמחר לא יתקיימו לימודים, הרי ככה אמרו בחדשות! אפילו את מערכי השיעור ליום המחר לא הכנתי. ופתאום בלי הודעה מוקדמת-חזרה לשגרה. אני מתארגן זריז ויוצא מהבית, יודע שהולך להיות יום מתוח במיוחד. בדרך לבית הספר מתחילים

הטלפונים. חלקם ממורים שותפים אשר מבקשים לחלוק את הכאב והכעס, חלקם מהורים שמודיעים שלמרות "המצב נרגע" הילד יישאר בבית עוד יום אחד לפחות.

בוקר של חינוך, נפגשים ב-09:00 בכיתה. בחוץ אני משדר רוגע עבור תלמידיי, אך בפנים הבטן מתהפכת. סערת הרגשות שמציפה אותי מובילה אותי לשתף את תלמידיי בתחושותיי, "ואם אפשר, אשמח שתשתפו גם אתם איך עבר עליכם הלילה".

אפשר היה לחשוב שילדים בני 13 יחוו לילה שכזה בצורה קיצונית. אך לא ילדי האזור שרגילים לרעש הפיצוצים ולריצה למרחבים המוגנים. בין המילים ניתן לשמוע את צמד המילים שגרה ורגיל. שום דבר שונה ממה שהתרגלו לו החל מהיום שנולדו. חלקם מציגים בשמחה את הצילומים שתפסו במצלמת הפלאפון, יירוטים של כיפת ברזל ושאריות רקטות על הרצפה. הם בכלל כועסים על זה שלא ביטלו את הלימודים. וביני לבין עצמי אני חושב מה באמת מתחולל להם בפנים, בגופם העדין והשברירי, בנפשם ורוחם שהולכות ומתעצבות להם, סופגות רסיסים של עצב וקבלת המציאות.

סוף מאי 2019, שוב פעם הסלמה בדרום. שוב פעם התלמידים אינם מתרגשים. שגרה כבר אמרנו? ומבחינתי, המצב הלא הגיוני הזה עתיד עוד להמשך, כי תקווה כרגע לא נראית באופק. תיכף נחלק תעודות ונסכם את השנה, נאמר מילים חמות אחד לשני ונצא לחופשה ארוכה בקיץ הלוהט.

ומה יהיה בשנה הבאה? דבר אחד בטוח. עבודת המורה לעולם לא נגמרת.